

Živý kaštieľ Vécseyovcov – kultúrny a komunitný priestor Medzibodrožia

Az élő Vécsey-kastély – Bodrogköz kulturális és közösségi tere

Obec Streda nad Bodrogom spolu s MAS BODROG a partnerskou obcou Nagypáli pripravuje projekt obnovy kaštieľa a jeho sprístupnenia komunitě. Skôr než žiadosť podáme, chceme počuť vaše názory.

Bodrogszerdahely Község a BODROG Helyi Akciócsoporttal és Nagypáli partnertelepüléssel közösen készíti elő a kastély felújítását és a közösség számára történő megnyitását célzó projektet. Mielőtt benyújtjuk a pályázatot, szeretnénk hallani az Önök véleményét.

Zverejnené
Közzététel

25. 9. 2026

Pripomienky do
Véleményezési határidő

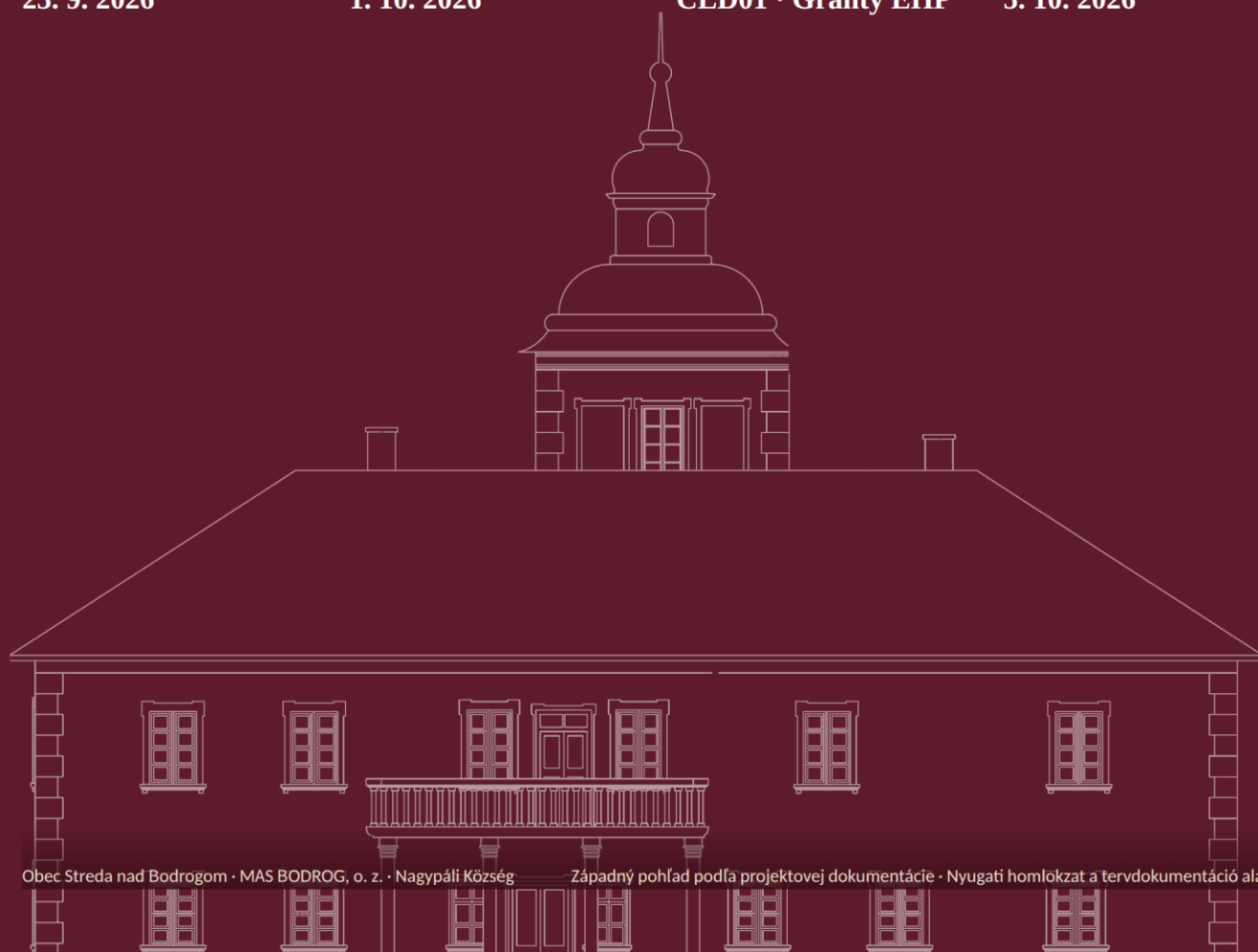
1. 10. 2026

Výzva
Pályázati felhívás

CLD01 · Granty EHP

Podanie žiadosti
Benyújtás

5. 10. 2026

1 Prečo zverejňujeme tento koncept

Miért tesszük közzé ezt a koncepciót

Kaštieľ s areálom v Strede nad Bodrogom je národná kultúrna pamiatka a najvýznamnejšia historická stavba našej obce. Renesančná stavba v tvare písmena L s dvojposchodovou vežou má dve podlažia a historickú pivnicu (spolu asi 1 100 m² úžitkovej plochy). Sídli v ňom obecný úrad a tak to zostane; pre kultúrne a komunitné aktivity ho však dnes možno využívať len obmedzene – okná sú dožité, fasáda praská, elektroinštalácia nevyhovuje, pivnica je vlhká, západná brána opevnenia sa rozpadá a na poschodie ani do pivnice sa ľudia so zníženou pohyblivosťou nedostanú.

Obec sa preto uchádza o grant vo výzve **CLD01 „Miestny rozvoj založený na kultúre“** z Grantov EHP 2021–2028. Podmienkou výzvy – a naším presvedčením – je, že o budúcom využití pamiatky majú rozhodovať ľudia, ktorí ju budú používať. Koncept sme pripravili s partnermi a so zástupcami miestnych spolkov, škôl, seniorov a vinohradníkov; teraz ho predkladáme celej verejnosti.

Toto nie je hotový projekt. Je to **návrh, ktorý chceme s vami dopracovať**. Každú pripomienku vyhodnotíme a zverejníme, ako sme s ňou naložili.

A bodrogszerdahelyi kastély és környezete nemzeti kulturális műemlék, községünk legjelentősebb történelmi épülete. Az L alaprajzú, kétszintes tornyú reneszánsz épület két szintből és egy történelmi pincéből áll (összesen kb. 1 100 m² hasznos terület). A községi hivatal székhelye, és ez így is marad; kulturális és közösségi célokra azonban ma csak korlátozottan használható: az ablakok elöregedtek, a homlokzat repedezik, az elektromos hálózat nem felel meg az előírásoknak, a pince nedves, a nyugati várkapu omladozik, az emeletre és a pincébe pedig a mozgásukban korlátozott személyek nem jutnak fel, illetve le.

A község ezért pályázik az EGT Alapok 2021–2028 CLD01 „Kultúrára alapozott helyi fejlesztés” felhívásában. A felhívás feltétele – és a mi meggyőződésünk is –, hogy a műemlék jövőbeli hasznosításáról azok döntsenek, akik használni fogják. A koncepciót a partnerekkel, valamint a helyi egyesületek, iskolák, nyugdíjasok és szőlészek képviselőivel készítettük elő; most a teljes nyilvánosság elé tárjuk.

Ez nem kész projekt, hanem javaslat, amelyet Önökkel együtt szeretnénk véglegesíteni. Minden észrevételt kiértékelünk, és közzétesszük, mi lett a sorsa.

2 Z čoho koncept vychádza

Miből indul ki a koncepció

Koncept vychádza z podnetov, ktoré sme v septembri 2026 zozbierali od partnerov a od zástupcov miestnych spolkov, škôl, klubu a domova dôchodcov a vinohradníkov. Najčastejšie zaznelo: priestor pre expozíciu histórie miestneho vinohradníctva a vinárstva a archív vín, miesto na degustácie a spoločenské podujatia, výstavné priestory, programy pre deti a seniorov, dvojazyčnosť (SK/HU), priestor pre miestnych remeselníkov a producentov a prístup na poschodie a do pivnice aj pre ľudí so zníženou pohyblivosťou. Tieto podnety sme do konceptu zapracovali.

A koncepció azokra a javaslatokra épül, amelyeket 2026 szeptemberében a partnerektől, valamint a helyi egyesületek, iskolák, a nyugdíjasklub és az idősek otthona, továbbá a szőlészek képviselőitől gyűjtöttünk. A leggyakoribb javaslatok: a helyi szőlészet és borászat történetét bemutató kiállítás és borarchívum, hely a borkóstolóknak és társas rendezvényeknek, kiállítóterek, programok gyerekeknek és időseknek, kétnyelvűség (SK/HU), tér a helyi kézműveseknek és termelőknek, valamint az emelet és a pince elérhetősége a mozgásukban korlátozottak számára is. Ezeket beépítettük a koncepcióba.

3 Čo navrhujeme

Mit javasolunk

Štyri prepojené časti projektu · A projekt négy, egymással összefüggő része

A · Citlivá obnova kaštieľa a pivnice *A kastély és a pince kíméletes felújítása*

Obnova historických okien a vstupných dverí tradičným stolárskym remeslom (repliky s izolačným zasklením), šetrný paropriepustný náter popraskanej fasády, nová elektroinštalácia a bleskozvod, regulácia vykurovania, interiérové dvere, odvlhčenie a vetranie historickej pivnice, výstavné úpravy interiéru. Súčasťou je aj zakonzervovanie západnej brány opevnenia (Brána opevnenia I., ÚZPF 42/5) – renesančná brána zo 16.–17. storočia je dnes ruinou: navrhujeme odstránenie náletovej zelene, statické zabezpečenie a spevnenie muriva, ochranu koruny muriva a odvodnenie, aby sa jej rozpad zastavil. Bez zmeny hmoty pamiatky, podľa rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Košice.

A történelmi ablakok és bejárati ajtók felújítása hagyományos asztalosmunkával (hőszigetelő üvegezéssű másolatok), a repedezett homlokzat kíméletes, páraáteresztő festése, új elektromos hálózat és villámvédelem, a fűtés szabályozása, belső ajtók, a történelmi pince szárítása és szellőztetése, a belső terek kiállítási célú átalakítása. Része a nyugati várkapu (Erődítéskapu I., 42/5) konzerválása is – a 16–17. századi reneszánsz kapu ma rom: javasoljuk a növényzet eltávolítását, a falazat statikai megerősítését, a falkorona védelmét és a vízelvezetést, hogy megálljon a pusztulása. A műemlék tömegének megváltoztatása nélkül, a Kassai Kerületi Műemlékvédelmi Hivatal határozata szerint.

B · Živý kultúrny a komunitný program *Élő kulturális és közösségi program*

Dvojazyčná expozícia histórie vinohradníctva a vinárstva Medzibodrožia a archív miestnych vín v pivnici, riadené degustácie, výstavy obrazov a zbierok, minimálne 12 podujatí v posledných dvoch rokoch projektu, po dokončení obnovy (folklór, koncerty, deň obce, medzigeneračné stretnutia, workshopy remesiel, programy pre školy), trhy a prezentácie miestnych a regionálnych remeselníkov, umelcov, farmárov a producentov, spoločné podujatia s obcou Nagypáli. Rada pamiatky a participatívny rozpočet – o časti aktivít rozhodnú obyvatelia.

Kétnyelvű kiállítás Bodroghöz szőlészetének és borászatának történetéről és helyi borarchívum a pincében, vezetett borkóstolók, kép- és gyűjteménykiállítások, a projekt utolsó két évében, a felújítás befejezése után legalább 12 rendezvény (népzene, koncertek, falunap, nemzedékek találkozója, kézműves műhelyek, iskolai programok), helyi és regionális kézművesek, művészek, gazdálkodók és termelők vásárai és bemutatói, közös rendezvények Nagypálival. Műemléki Tanács és részvételi költségvetés – a tevékenységek egy részéről a lakosok döntenek.

C · Dlhodobá správa a údržba *Hosszú távú kezelés és karbantartás*

Manažment plán pamiatky, plán preventívnej údržby (s Pamiatkovým úradom SR), plán využitia priestorov a prevádzkový model, aby kaštieľ ostal v dobrom stave a živý aj po skončení projektu. Monitoring vlhkosti, požiarne signalizácia, vyškolený správca.

Műemlék-kezelési terv, megelőző karbantartási terv (a Szlovák Műemlékvédelmi Hivatallal), a terek hasznosítási terve és működési modell, hogy a kastély a projekt után is jó állapotban és életteli maradjon. Nedvességfigyelés, tűzjelző rendszer, képzett gondnok.

D · Prístupnosť pre všetkých *Hozzáférhetőség mindenkinek*

Schodolez na bočnom schodisku na poschodie a do pivnice (riešenie, ktoré nezasahuje do pamiatky), dvojazyčné označenie priestorov a expozície vrátane označenia pre nevidiacich, ľahko čitateľné texty, virtuálna prehliadka pivnice. Programy spolutvorené so seniormi, deťmi, maďarskou komunitou a ľuďmi so zdravotným znevýhodnením; bezplatný vstup obyvateľov na komunitné podujatia.

Lépcsőjáró a melléklépcsőn az emeletre és a pincébe (a műemléket nem érintő megoldás), a terek és a kiállítás kétnyelvű jelölése, látássérültek számára is olvasható jelzésekkel, könnyen érthető szövegek, virtuális pincetúra. Idősekkel, gyerekekkel, a magyar közösséggel és fogyatékkal élővel közösen alakított programok; a lakosok számára ingyenes belépés a közösségi rendezvényekre.

4 Čo bude kde

Mi hol lesz

Priestor · Tér	Navrhované využitie · Javasolt hasznosítás	Čo sa obnoví · Mit újítunk fel
Historická pivnica (78 m²) <i>Történelmi pince</i>	Predsála (002) – vstupná výstavná časť; vináreň (003) – expozícia vinohradníctva a vinárstva regiónu; sklad (004) – vínny archív miestnych vín; vinárne (005, 006) – posedenie, riadené degustácie a malé podujatia <i>Előtér (002) – bevezető kiállítási rész; borozó (003) – a régió szőlészetének és borászatának kiállítása; raktár (004) – helyi borok archívuma; borozók (005, 006) – ülőhelyek, vezetett kóstolók, kisebb rendezvények</i>	Sanácia vlhkosti, odvodnenie, vetranie, osvetlenie, schodolez na schodisko, vitríny a klimatizované regály <i>Nedvességmentesítés, vízelvezetés, szellőzés, világítás, lépcsőjáró, vitrinek, klimatizált polcok</i>
Sály a miestnosti kaštieľa <i>A kastély termei</i>	Výstavy obrazov a zbierok, komunitná sála pre podujatia, prezentácie miestnych remeselníkov a producentov, stretnutia spolkov, programy pre školy a seniorov; <i>Kép- és gyűjteménykiállítások, közösségi terem rendezvényekhez, helyi kézművesek és termelők bemutatói, egyesületi találkozók, iskolai és nyugdíjas programok;</i>	Okná, dvere, fasádny náter, elektroinštalácia, regulácia kúrenia, závesný systém a osvetlenie <i>Ablakok, ajtók, homlokzatfestés, elektromos hálózat, fűtésszabályozás, függesztőrendszer, világítás</i>
Vstup, schodiská a zázemie <i>Bejárat, lépcsők és kiszolgáló terek</i>	Informačný bod s virtuálnou prehliadkou pivnice, prístup na poschodie a do pivnice pre ľudí so zníženou pohyblivosťou <i>Infopont virtuális pincetúrával, az emelet és a pince elérhetősége mozgásukban korlátozottak számára</i>	Schodolez na bočné schodisko a do pivnice, dvojjazyčné značenie aj pre nevidiacich, WC <i>Lépcsőjáró a melléklépcsőre és a pincébe, kétnyelvű jelzések látássérültek számára is, mosdók</i>
Západná brána opevnenia (42/5) <i>Nyugati várkapu</i>	Zakonzervovaná renesančná brána ako súčasť prehliadkovej trasy areálu, s informačným označením <i>Konzervált reneszánsz kapu a terület bejárasi útvonalának részeként, tájékoztató jelzéssel</i>	Odstránenie zelene, statické zabezpečenie, spevnenie muriva, ochrana koruny muriva, odvodnenie <i>Növényzet eltávolítása, statikai megerősítés, falazat megerősítése, falkorona védelme, vízelvezetés</i>
Park, hradbový múr, východná brána, bašta <i>Park, várfal, keleti kapu, bástya</i>	V tomto projekte bez stavebných prác; zahrnuté do plánu údržby a využitia (podujatia v parku) <i>Ebben a projektben építési munka nélkül; a karbantartási és hasznosítási terv része (rendezvények a parkban)</i>	Plán preventívnej údržby <i>Megelőző karbantartási terv</i>

Podrobnú schému nájdete v priloženej infografike. · A részletes vázlatot a mellékelt infografika tartalmazza.

5 Kedy sa čo udeje

Mikor mi történik

2027	2028	2029	2030–31
Projektová dokumentácia, verejné obstarávanie, zriadenie Rady pamiatky, prvé workshopy, výskum k expozícii <i>Tervdokumentáció, közbeszerzés, Műemléki Tanács, első műhelyek, kutatás a kiállításhoz</i>	Stavebné práce (okná, fasáda, elektroinštalácia, konzervácia západnej brány), manažment plán, participatívne workshopy <i>Építési munkák (ablakok, homlokzat, elektromos hálózat, a nyugati kapu konzerválása), kezelési terv, részvételi műhelyek</i>	Dokončenie prác (pivnica, interiér, schodolezy), inštalácia expozície a vybavenia, začiatok kultúrneho a komunitného programu <i>Munkák befejezése (pince, belső terek, lépcsőjárók), kiállítás és berendezés, a kulturális és közösségi program kezdete</i>	Otvorenie expozície, plný program, plán údržby v prevádzke, vyhodnotenie <i>Kiállítás megnyitása, teljes program, működő karbantartási terv, értékelés</i>

Projekt je plánovaný na 48 mesiacov (apríl 2027 – marec 2031). Predpokladaný celkový rozpočet je približne **1,5 mil. EUR**, z toho približne 55 % na stavebné práce a vybavenie, zvyšok na program, expozíciu, plány správy, prístupnosť a riadenie. V prípade schválenia je projekt obce financovaný z grantu v plnej výške; obec zabezpečuje prevádzku a údržbu po skončení projektu.

A projekt 48 hónapra tervezett (2027. április – 2031. március). A várható teljes költségvetés kb. 1,5 millió EUR, ennek mintegy 55 %-a építési munkákra és berendezésre, a többi programra, kiállításra, kezelési tervekre, hozzáférhetőségre és irányításra jut. Jóváhagyás esetén a község projektjét a támogatás teljes egészében fedezi; a község a projekt lezárása után gondoskodik a működtetésről és a karbantartásról.

6 Kto projekt pripravuje

Kik készítik a projektet

- **Obec Streda nad Bodrogom** – žiadateľ, vlastník pamiatky, investor · pályázó, tulajdonos, beruházó
- **MAS BODROG, o. z.** – projektový manažment, participácia, program · projektmenedzsment, részvétel, program
- **Nagypáli Község (HU)** – partner, spoluprotorba programu, výmena skúseností · partner, közös programalkotás, tapasztalatcsere

Odborne s nami spolupracujú Krajský pamiatkový úrad Košice a Pamiatkový úrad SR. · Szakmai partnereink a Kassai Kerületi Műemlékvédelmi Hivatal és a Szlovák Műemlékvédelmi Hivatal.

7 Na čo sa vás chceme opýtať

Mit szeretnénk megkérdezni Önöktől

1. Súhlasíte s navrhovaným využitím pivnice (expozícia vinohradníctva a vinárstva, archív vín, degustácie)? Čo by tam nemalo chýbať?
Egyetért a pince javasolt hasznosításával (szőlészeti és borászati kiállítás, borarchívum, kóstolók)? Mi ne hiányozzon onnan?
2. Aké podujatia alebo aktivity by ste v kaštieli chceli navštevovať vy, vaša rodina alebo váš spolok?
Milyen rendezvényeket vagy tevékenységeket látogatna a kastélyban Ön, a családja vagy az egyesülete?
3. Máte doma predmety, fotografie alebo spomienky súvisiace s kaštieľom, vinohradníctvom či vinárstvom, ktoré by ste zapožičali do expozície?
Van otthon a kastélyhoz, a szőlészethez vagy borászathoz kapcsolódó tárgya, fényképe, emléke, amelyet kölcsönadna a kiállításnak?

4. Čo by vám alebo vašim blízkym bránilo kaštieľ navštevovať (bariéry, čas, jazyk, doprava, vstupné)?
Mi akadályozná Őnt vagy hozzátartozóit a kastély látogatásában (akadályok, időpont, nyelv, közlekedés, belépő)?
5. Chceli by ste sa zapojiť do Rady pamiatky alebo do prípravy podujatí?
Szeretne bekapcsolódni a Műemléki Tanács munkájába vagy a rendezvények előkészítésébe?
6. Čo v koncepte chýba alebo čo by ste zmenili?
Mi hiányzik a koncepcióból, vagy min változtatna?

8 Ako a dokedy pripomienkovať

Hogyan és meddig véleményezhet

Termín: 1. október 2026. Pripomienky môžete poslať v slovenčine alebo maďarčine, ktoroukoľvek z týchto ciest:

- e-mailom na **obecstredanb@gmail.com** – do predmetu uveďte „Kaštieľ – pripomienky“;
- poštou alebo osobne na Obecný úrad Streda nad Bodrogom, Hlavná 391/174, 076 31 Streda nad Bodrogom;
- osobne na obecnom úrade alebo v kancelárii MAS BODROG v úradných hodinách;
- správou na Facebooku obce alebo MAS BODROG.

Čo sa s pripomienkami stane: všetky zhrnieme, vyhodnotíme a do 5. 10. 2026 zverejníme prehľad s vysvetlením, ktoré sme zapracovali a prečo niektoré nie (napr. pre pamiatkové alebo finančné limity). Prehľad bude súčasťou Správy o participácii, ktorá je prílohou žiadosti. Po podaní žiadosti budeme pokračovať – prostredníctvom Rady pamiatky a verejných workshopov počas celého projektu.

Határidő: 2026. október 1. Észrevételeiket szlovák vagy magyar nyelven küldhetik az alábbi módok bármelyikén:

- e-mailben az **obecstredanb@gmail.com** címre – tárgy: „Kastély – észrevételek“;
- postán vagy személyesen a Községi Hivatalba: Hlavná 391/174, 076 31 Streda nad Bodrogom (Bodrogszerdahely);
- személyesen a községi hivatalban vagy a BODROG HACS irodájában, ügyélfogadási időben;
- üzenetben a község vagy a BODROG HACS Facebook-oldalán.

Mi történik az észrevételekkel: valamennyit összesítjük, kiértékeljük, és 2026. 10. 5-ig közzétesszük az áttekintést azzal a magyarázattal, melyeket építettük be, és miért nem lehetett néhányat (pl. műemlékvédelmi vagy pénzügyi korlátok miatt). Az áttekintés a pályázat mellékletét képező Részvételi jelentés része lesz. A benyújtás után folytatjuk – a Műemléki Tanács és nyilvános műhelyek révén a projekt teljes ideje alatt.

Obec Streda nad Bodrogom · Bodrogszerdahely Község Obecný úrad, Hlavná 391/174 076 31 Streda nad Bodrogom obecstredanb@gmail.com	MAS BODROG, o. z. · BODROG HACS Ing. Martina Ontková, projektová manažérka mas@masbodrog.sk	Dokumenty · Dokumentumok Koncept a infografika sú na webe obce a MAS BODROG. Tlačená verzia je k dispozícii na obecnom úrade. <i>A koncepció és az infografika a község és a BODROG HACS honlapján érhető el; nyomtatott példány a községi hivatalban.</i>
--	---	--